

**A Fehér-, Fekete- és Kettős-Körös folyók környezetvédelmi
katasztere és cselekvési programja/Environmental cadastre and
ecological action plan of the Rivers Fehér-, Fekete- and Kettős-Körös**

CRISKÖR

ROMÁNIA ÉS MAGYARORSZÁG KÖRNYEZETVÉDELMI JOGI SZABÁLYOZÁSA¹

www.huro-cbc.eu

This document has been produced with the financial assistance of the European Union. The content of the document is the sole responsibility of Hungarian Academy of Sciences Centre for Economic and Regional Studies and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the European Union and /or the Managing Authority.

Tartalom

Tartalom.....	2
1. Románia környezetvédelmi szabályozása	3
1.1. Románia szerepe a közösségi környezetvédelmi szabályozásban	5
1.1.1 Levegő minősége.....	5
1.1.2 Hulladékkezelés.....	7
1.2. Románia nemzeti környezetvédelmi szabályozó- és eszközrendszere	9
1.3. A gazdasági eszközök Románia környezetvédelmi jogrendszerében	9
1.4 A román környezetszabályozási rendszer értékelése	11
2. Magyarország környezetvédelmi szabályozása	13
2.1. Vízügy	13
2.2 Levegővédelem	17
2.3. Hulladékgazdálkodás	19
Melléklet.....	21
Felhasznált irodalom.....	29

Megjegyzés¹

Jelen összeállítás Románia és Magyarország környezetvédelmi szabályozását kívánja összehasolítani csupán egyes környezeti elemek védelmét taglaló jogszabályoknak, nem a tudományosság igényével történő komparatív leírásával, olyan összeállítás formájában, amelyben az alábbi szerzők munkájára, illetve a bibliográfiában jelzett jogszabályokra támaszkodott:

- **Kiegészítések a “Környezetjog” c. jegyzethez, különös tekintettel a 2003 ősze óta megjelent jogszabályokra, Miskolci Egyetem jegyzete 2005. december**
- **Közösségi környezetvédelmi szabályozás Románia szemszögéből, Székely János mesterdolgozat Babes-Bolyai Tudományegyetem Mikó Imre Jog- és Közgazdaságtudományi Szakkollegium, 2008 Kolozsvár**
- **Varga Annamária (2006): A környezeti szabályozás gazdasági eszközei Romániában, Babes Bolyai Tudományegyetem Mikó Imre Jog- és Közgazdaságtudományi Szakkollegium, Kolozsvár.**

1. Románia környezetvédelmi szabályozása

Románia új törvényi rendszerét a rendszerváltás után az 1991-ben meghozott új alkotmány alapján szabályozzák. Az elsődleges törvényhozás folyamatába a törvények és rendeletek, a másodlagos törvényhozásba pedig az egyes minisztériumok, ill. felelős miniszterek által hozott rendeleteket srolják és ezen folyamat során kerülnek a törvények és a rendeletek bevezetésre. A kormánydöntéseket a Miniszterelnöki Hivatal hozza, amelyeket az összes minisztérium és kormányzati szerv felhasznál.

A 137/1995 Környezetvédelmi törvény legfontosabb rendelkezései:

- A törvény elkészítésének elvei és stratégiai elemei;
- A környezet minőségével kapcsolatos információk hozzáférhetőségéhez való jogok;
- A Környezeti hatás értékelésről szóló törvényben lefektetett ipari adottságokkal kapcsolatos környezeti információhoz és konzultációhoz való jog;
- A környezeti hatásértékelés folyamatának bevezetése és a társadalom számára is

hozzáférhetővé tehető adatok típusai;

- A környezet állapotáért való felelősség megállapítása;
- Veszélyes anyagokkal, hulladékokkal, kémiai vegyszerekkel és növényvédő szerekkel kapcsolatos szabályozások;
- Ionizáló sugárzások és a sugárzó források elleni védelem;
- Természeti erőforrások és a biológiai sokféleség védelme;
- Cselekvési terv a váratlan szennyezések esetére;
- A környezetvédelmi hatóságok, központi és helyi hatóságok, valamint a természetes és jogi személyiségek tulajdonosi és felelősségi jogköreinek meghatározása;
- Az adminisztrációs vagy a jogi hatóságokhoz történő fellebbezési jogok;

A törvény 88. bekezdése értelmében a környezetvédelemmel kapcsolatos más külön törvények is születtek, úgy mint:

- A 29/1996. sz. Törvény az erdőkről;
- A 103/1996. sz. Vadászati Törvény;
- A 107/1996. sz. Vízügyi Törvény és
- A 111/1996. sz. Nukleáris Tevékenységekről szóló Törvény.

További rendeletek:

- 73/2000. sz. Környezetvédelmi Alapról szóló Rendelet;
- 78/2000. sz. Hulladékgazdálkodási Rendelet;
- 243/2000. sz. Levegővédelmi Rendelet;
- 200/2000. sz. Természetvédelmi területek védelméről szóló Rendelet;
- 236/2000. sz. Rendelet az Élőhely, valamint Vad Élővilág Védelméről (jelenleg a 462/2001 sz. Tv.);
- 49/2000. sz. Genetikailag Módosított Szervezetekről szóló Rendelet;
- 89/1999. sz. Ózon-csökkentő hatású anyagok használatáról, kereskedelméről és korlátozásáról szóló Rendelet (jelenleg a 159/2000 sz. tv.);

- Szántóföldi növények és növényvédő szerekről szóló Rendelet;
- 125/1996 sz. Miniszteri Rendelet Társadalmi és Gazdasági Tevékenységek Környezetvédelmi Engedélyezési Eljárásáról;
- 184/1997 sz. Miniszteri Rendelet a Környezetvédelmi Auditálási Eljárásokról;

Az 1998-2000-es periódusban a Vízügyi és Környezetvédelmi, Vízügyi és Területfejlesztési Minisztérium (KM) olyan lényeges döntéseket és rendeleteket hozott, mint:

- A 155/1999. sz. Kormány Rendelet Az Európai Hulladék Lista (Waste Catalog) adoptálásáról és a veszélyes hulladékok listájáról;
- A 173/2000. sz. kormány Rendelet, amely egy a PCB/PCT felhasználásáról szóló különleges rendelkezés és
- A 699/1999. sz. Miniszteri Rendelet a vízügyi felügyeletről és jogi kérdésekről.

1.1. Románia szerepe a közösségi környezetvédelmi szabályozásban

Románia alkotmánymódosítással vezette be az állam legfelsőbb törvényébe az egészséges környezethez való jogot (35. cikkely). Az elkövetkező időszakra vonatkozóan a Lizaboni szerződés illetve azzal párhuzamosan elfogadott Európai Alapjogi Charta is irányadó lehet (ezek kifejtik a magas fokú környezetvédelem szükségességének és a fenntartható fejlődés elveit, melyeket az Unió politikáiba maradéktalanul integrálni kell).

Közösségi szinten, Románia csatlakozási szerződésének közvetlen következménye a közösségi környezetvédelmi szabályok átültetése Románia jogrendszerébe. A Csatlakozási Jegyzőkönyv VII. Mellékletében felsorolásra kerültek a Jegyzőkönyv 20. Cikkéhez tartozó derogációk is.

1.1.1 Levegő minősége

A levegőminőség terén irányadó közösségi intézkedések melyek alól Románia derogációkra jogosult, a Tanács és Parlament 94/63/EK irányelve, és a Tanács és Parlament 1882/2003-as számú rendelete, a fentebbi Irányelv végrehajtási útmutatója.

Az első derogáció, az Irányelv 3. cikkét érinti, mely az üzemanyagok tárolásának szabályait fejt ki, az Irányelv I. mellékletével együtt, és meghatározza, hogy egy üzemanyag-tárolók éves forgalmának 0.01%-a alatti üzemanyag-veszteség elérése a meghatározott cél..

A Romániának nyújtott határidő a csatlakozás utáni implementációra kétszerese az analóg esetben az Irányelv által nyújtott határidőnek ennek meghozatala után (Irányelv 10.cikk), négy állomás esetén, míg a többi ilyen állomásra vonatkozólag e határidő megegyezik az irányelv eredeti implementációs idejével. Ez az első azon sok alkalom közül, melyekben az Unió meglepő engedékenységet tanúsít Románia környezetvédelmi felzárkózásával kapcsolatban, tekintve, hogy az országnak lett volna ideje befejezni a felzárkózási folyamatokat a csatlakozás előtt.

A közösségi jogalkotó a kétrészes implementációt választotta a szállítható üzemanyagtartályok megtöltésének és lefejtésének következtében elszenvedett üzemanyag-veszteség elleni intézkedések bevezetésére (2. Cikk Irányelv, 9. cím, A. pont, 2. bekezdés a Csatlakozási Jegyzőkönyv VII. mellékletéből összeegyeztetve). A szállítójárművek technikai előírásaira vonatkozó szabályok, az Irányelv 5. bekezdésében, Románia számára három lépésben kerültek alkalmazásra.

A légszennyezés csökkentésének egyik romániai eszköze a regisztrációs adó bevezetése volt. Látszólag ez az adónem azonos a Tanács 96/62/EK irányelvével, mely a levegőminőség tekintetében a keretirányelv szerepét tölti be és célul tűzi ki (1. cikkében, 1. „francia” bekezdés) az emberre és környezetre káros anyagok kibocsátásának csökkentését. Itt nyilvánvalóan a CO₂ kibocsátás jöhet szóba, melynek csökkentése a hatodik környezetvédelmi akcióprogramban is megtalálható (1. cikk 2. bekezdés, 1. „francia” bekezdés). Mindazonáltal, az akcióprogramot alávették az Szerződés jogi normáinak, és nem lehet állítani, hogy ennek környezetről szóló címe jogosítványokat nyújtana bármely tagállamnak, hogy egyoldalú (ügynevezett igényesebb) szabályzásában a közösségi alapszabadságok ellen vétsen. Ilyen korlátozásokat (estünkben egy adónem bevezetése), melyek jellege szükségszerűségükből fakadóan piactorzító, csupán közösségi

szinten lehetséges megvalósítani, az alapszabadságok (Szerződés 90. cikk) sérelme nélkül.

Ezt az álláspontot képviselte a Bizottság, mely kezdeményezte a regisztrációs (Romániában „első regisztrációs”) adónemek jogharmonizációját, és e harmonizáció környezetvédelmi adóként történő megtervezését. Ezt a javaslatot azonban adóharmonizációs egyhangú döntéshozatal hiányában nem szavazták meg (EKSZ 93. cikk). A dokumentum tartalmazza az euró 4-es 98/69/EK irányelv légkörvédelmi szabályzást is.

Mindazonáltal, a hasonló hivatkozások nyilvánvalóan kudarcra ítéltettek, amint a már említett EKSZ 90. cikk alkalmazása kötelező, és nem lehet különbséget tenni a külföldön vagy belföldön vásárolt személygépjárművek között, amint ezt az „első regisztrációs adó” eredeti formájában eredményezte volna. Közösségi szinten a regisztrációs adó nem „tiltott” adónem, mindaddig amíg az alapszabadságokat nem sérti. Románia jelentős mértékben beépítette ezt az adóformát a közösségi elvárásoknak megfelelően, többek között környezetvédelmi alapokba irányítva az adónem begyűjtéséből származott összegeket.

1.1.2 Hulladékkezelés

A hulladékkezeléssel kapcsolatban Románia részben azt a kötelezettséget vállalta magára, hogy a 2015. év végéig minden, a 259/93/EGK rendelet II. mellékletében található, újrahasznosítás céljából exportált hulladék kiviteléről jelentést tesz az Unió tranzit és cél államai illetékes szerveinek, és ezeket a hulladékokat a Rendeletnek (ezen belül a „Hasznosításra szánt hulladékok” – B. Fejezetnek) megfelelően dolgozza fel.

A II. melléklet a „zöld listán” található hulladéknemek rendszerét tartalmazza, melyeknek szállítása és feldolgozása szinte kockázatmentesnek minősül. A bejelentési kötelezettséget a rendelet a II. mellékletében felsorolt anyagok szállításakor nem írja elő, így a derogáció mely a bejelentés kötelezettségét szabályozza egy újabb, kötelezettséget ró Romániára, míg a szállítmányozott hulladékok minőségének ellenőrzése kellőképpen meg nem valósul. A bejelentési eljárás lényegében a szállítmány mibenlétének, (259/93/EGK 6. cikk.) útvonalának és rendeletetésének közlését írja elő, valamint a hulladékot exportáló

fél azon szerződési kötelezettségét, hogy ennek az export-terméknek a feldolgozására a fogadó-ország egy e célból engedélyezett vállalkozójával szerződést kössön, és ezt a szerződést szükség esetén az illetékes hatóságoknak közölje.

A többlet-kötelezettségeknek megfelelően Románia többlet jogoknak is örvend, ugyanis a Csatlakozási Jegyzőkönyv rendelkezései szerint, a 259/93/EGK rendelet 7. cikk 4. bekezdésének értelmében vett kötelezettséget Románia nem köteles teljesíteni.

Indokolt esetben, a Rendelet III. mellékletében található, ú. n. „sárga listára” felvett egyes (felsorolt) részlegesen veszélyes hulladékok behozatala ellen Románia indokolt kifogást emelhet, melyet a rendelet 7. cikkének 4. bekezdése a.) pont csak a közrend, közbiztonság, egészségvédelem, a küldő vagy fogadó entitás korábbi szabályszegése, nemzetközi egyezmény tiltása vagy a hasznosítás gazdasági vagy környezetvédelmi értelmetlensége esetén emelhetne, a 8. cikk eljárása szerint. E derogáció egészen 2011 december 31.-éig volt érvényes, és nem érintette az országot tranzitáló szállítmányokat (ez a Csatlakozási Jegyzőkönyv megfogalmazásából). E konkrét halasztás fontossága akkor vált nyilvánvalóvá, mikor szóba jött, hogy Románia háztartási hulladékot fogad Olaszországból megsemmisítés céljából.

A kimentési határidő kiterjeszthető egészen 2015 végéig, indokolt esetekben, és kizárólag a 75/442/EGK Rendelet 18. cikkének eljárása szerint, ahogyan ez módosult a 91/156/EGK rendelet által. A 18. cikk a kimentés kérésének eljárását komitológiai eljárásban képzelte el, meghatározva az első bekezdésben, hogy „A Bizottság munkáját egy bizottság segíti”. Következésképpen a nemzeti szakemberekből összetevődő bizottság, az Európai Unió Bizottságánál közbenjárva, és kellő indoklás mellett elérheti a derogáció kiterjesztését.

A III. melléklet „sárga listáján” szereplő hulladékokhoz hasonló módon, a Rendelet IV. mellékletében felsorolt „vörös listán” található, vagy a listák egyikén sem megtalálható hulladékok feldolgozása is megtagadható, analóg eljárás mellett. A kizárás indoka itt sem érvényes a tranzitra. A meghosszabbítás lehetősége fennáll.

1.2. Románia nemzeti környezetvédelmi szabályozó- és eszközrendszere

A környezetvédelmi szabályozás alapvető eszközeként hagyományosan a közvetlen szabályozó eszközöket használja, szankcionálva a nemteljesítést. Ennek okai a következők:

- a direkt szabályozás hasonló a többi kormányzati politikai területhez, tehát nem igényel külön szakértőket
- Romániában még nem elég rugalmas a jogi környezet a fejletten gazdasági eszközök alkalmazásához, mint például a piaci engedélyek rendszere
- az adminisztrációban- főleg a környezetvédelem területén- a közigazdászok kisebb fontosságú szerepet játszanak, és a hatóságok jobban kedvelik a command and control rendszereket,
- a gazdasági megközelítés még túl szokatlan a román környezetpolitikában, túl „indirekt”-nek tekintik, mivel ebben az esetben a szennyező dönt a cselekedeteiről
- Romániában a környezetvédelmi díjakból befolyó jövedelem a nem elég megfontolt jogi szabályozásnak köszönhetően bizonytalan,
- a környezeti díjaknak inflációgerjesztő hatásuk van
- a díjak negatívan hatnak az alacsony jövedelmű csoportokra
- a direkt szabályozásnak „megfoghatóbb” eredménye van a gazdasági szabályozásnál.

1.3. A gazdasági eszközök Románia környezetvédelmi jogrendszerében

Romániában nem létezik átfogó törvényi rendelkezés a környezetszabályozás gazdasági eszközeire vonatkozóan. A különböző gazdasági eszközök alkalmazására nincs kidolgozott törvényi rendelkezés. A román jog szerint a díjakat a következő módon azonosíthatjuk:

- termékdíjak,
- környezetterhelési díjak,
- betétdíjak.

A **termékdíjakat** olyan termékek után kell fizetni, melyek a termelési vagy fogyasztási folyamat során a környezetre veszélyes anyagokat tartalmaznak. A *termékdíjat* a környezetet vagy annak valamely elemét terhelő anyag után kell fizetni. A termékdíj az előállított, forgalomba hozott, vagy behozott termék mennyisége vagy értéke után van megállapítva. Erre vonatkozóan a 2000. évi 73-as törvényben találhatunk rendelkezéseket. Ennek értelmében termékdíjat kell fizetni:

- csomagolóanyagok forgalmazása, importálása és használata után (kivételt képeznek a gyógyszerek csomagolásai)
- veszélyes kémiai anyagok előállítása, importálása illetve forgalmazása után
- a kitermelt faanyag után
- gumiabroncsok importálása, előállítása, forgalmazása után
- dohánytermékek forgalmazása után
- üzemanyag és egyéb kőolaj termékek után

A **környezetterhelési díjakat** a környezetbe juttatott szennyező anyag mennyisége alapján kell megállapítani. Erre vonatkozóan a 2003. évi 360-as törvény rendelkezik. Ebben a törvényben a veszélyes kémiai anyagok használatára vonatkozó általános elveket találhatunk: elővigyázatosság a környezet és az emberek egészségének megőrzése érdekében, az információ átadás elve, a veszélyes kémiai anyagok biztonságos kezelése. A román törvények még, rendelkeznek levegőterhelési, vízterhelési és talajterhelési kérdésekben. Az előírás szerint környezetterhelési díjat olyan anyagra lehet kivetni, amelyeknek mérési szabványa van és a kibocsájtás mértéke megállapítható

A **betétdíjakat** potenciális szennyező termékekre alkalmazzák, melynek értékét visszatérítik amikor a terméket visszaviszik a tárolóba vagy a gyűjtőpontba. Ezért a betétdíjnak csak visszatérítési rendszerrel van létjogosultsága. Romániában a gyakorlatban csak nagyon kevés termék esetében működik a visszatérítési rendszer. A 2001. évi 1057-es határozat értelmében minden jogi személy, amely forgalmaz akkumulátorokat, illetve elemeket,

köteles visszavenni az elhasznált terméket és visszatéríteni az eladási ár 10%-át akkumulátorok esetében. Bár a betétdíjak kiválóan alkalmazhatóak a környezettudatos viselkedés serkentése érdekében, mert díjazza a környezetbarátot, Romániában még nem ismerték fel ennek fontosságát. Annak ellenére, hogy helyenként visszaváltják az újrahasználatos hulladékot, a lakosság körében egyáltalán nem elterjedt ez a magatartás forma.

A közgazdasági eszközök díjtételei általában nem olyan nagyok, hogy az ösztönző hatás önmagában érvényesüljön. Fontos szempont ezért az újraelosztó hatás érvényesítése támogatások formájában. A támogatások pénzügyi alapját a környezetvédelmi alapok szolgálják.

A román környezetpolitikában a támogatások fő forrása a Környezetvédelmi Alap. A Környezetvédelmi Alap célja támogatni a kiemelt környezetvédelmi problémák megoldását, melyek a következő problémákra terjednek ki: a levegő, víz, talaj tisztaságának ellenőrzése és védelme valamint tisztítása, a természeti erőforrások védelme, hulladék kezelése, a veszélyes hulladékok kezelése és ártalmatlanítása, a biodiverzitás védelme és megőrzése, a társadalomtudatos viselkedési mód népszerűsítése. A Környezetvédelmi Alap a céljait a visszatérítendő és vissza nem térítendő kölcsönökkel, külföldi anyagi források bevonásával és elosztásával, környezetvédelmi projektek anyagi támogatásával valósítja meg.

A Környezetvédelmi Alapon kívül vannak más, szakosodott alapok is. Ezen alapok bevételeit a környezetvédelmi díj, bírságok fedezik. Ezek az alapok csak akkor hatékonyak, ha létezik jól kidolgozott és átlátható újraelosztó mechanizmus. A környezetvédelmi gondok leginkább regionálisak, a megoldást a helyi önkormányzatok kell megoldják, ami szakértők hiányában és a bonyolult bürokratikus utak miatt nehézkes.

1.4 A román környezetszabályozási rendszer értékelése

A vizsgált romániai környezetszabályozási eszközök a rendszerváltás óta lassan haladnak az Európai Unió előírásai felé. A vállalkozások számának robbanásszerű növekedése a 90-es

évek után lehetlenné tették a command and controll típusú direkt szabályozás érvényesítését. A kilencvenes évek közepe tehát jelentős változást hozott a környezetvédelem általános szabályaiban. A másik meghatározó tendencia az európai integrációhoz való csatlakozás. A rövidesen módosításra kerülő új környezetvédelmi törvényremélhetőleg elvi jelentőségű kérdéseket próbál tisztázni, figyelembe véve az Európai Unió elvárásokat.

2. Magyarország környezetvédelmi szabályozása

2.1. Vízvédelem

A 2003. évi CXX. tv. rendelkezik a vízgazdálkodási törvény módosításáról

A módosítás eredményeképpen a törvény a korábbiaknál nagyobb mértékben érvényesíti a környezetvédelmi követelményeket:

- A törvény a vízgazdálkodás fő területeit: a hasznosítást, a hasznosítási lehetőségek megőrzését és a vízkárok (árvíz, aszály) elleni védelmet foglalja magába. Ezek közül a hasznosítási lehetőségek megőrzését szolgáló eszközök erősítését irányozza elő a törvénymódosítás, az eddigi közigazgatási eszközök mellett a gazdasági szabályozás körében (gazdasági, illetve hatáselemzést, az ésszerű vízfogyasztást ösztönző jogi és gazdasági szabályozást írva elő), illetve a vízrajzi tevékenység körében (a vízgazdálkodás tervezését megalapozó információs rendszernek a környezeti adottságokra is ki kell terjednie).
- A vízgazdálkodással kapcsolatos állami tervezési feladatok ellátása során elsődleges cél vizek ún. jó állapotának megőrzése, a víz-keretirányelvben előírt (nemzeti) vízgyűjtő-gazdálkodási terv készítése.
- A vízgazdálkodás körében meghatározott (hatósági) áraknak a vízszolgáltatások közvetlen költségein kívül, a környezetvédelmi költségeket is érvényesíteniük kell (a használó, illetve a szennyező fizet elv).

A 221/2004. (VII. 21.) sz. kormányrendelet a vízgyűjtő-gazdálkodás szabályairól

E jogszabály tartalmazza a víz-keretirányelvnek megfelelő rendelkezéseket a vízgyűjtőterületekre vonatkozó, a vízgazdálkodás és a környezetvédelem követelményeit is magában foglaló tervekre. A magyar nemzeti terv a Duna vízgyűjtőjére vonatkozó,

nemzetközi szinten meghatározott vízgyűjtő kerületi tervbe illeszkedik, a tervet az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság állítja össze. Az ország területét (az eddigi 12 helyett) 17 részegységre osztották fel, ezekre a terveket a regionális környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok készítik. A tervek részben valódi tervként funkcionálnak (leírják a jelenlegi- és célállapotot, az utóbbihoz vezető intézkedésekkel), részben azonban normatív jellegűek (a területhasználati tervekhez hasonlóan követelményeket is tartalmaznak, mint pl. igénybevételi határértékeket, védőövezeteket).

A terveknek tartalmazniuk kell a vízgyűjtők jellemzőit (a víztestek elhelyezkedése, morfológiai jellemzői, védett területek kijelölése, vízhasználatok és szennyezések számbavétele, stb.), a vizek jó állapotban tartása érdekében szükséges környezeti célkitűzéseket (állapotjavulás) és az azok eléréséhez szükséges intézkedéseket (tevékenységeket, beavatkozásokat).

A rendelet szerint a vízgyűjtő-gazdálkodási terv gazdasági elemzéseket is tartalmaz, amelyek alapján a vízhasználatok költségeit meg kell állapítani. A használó fizet, illetve a szennyező fizet elve jegyében (a távlati környezetvédelmi költségek fedezésére, a társadalmi költségek csökkentésére) a vízkészlet-járulék, a vízterhelési díj, az érdekeltségi hozzájárulások és a bírságok mértékének meghatározásakor ezekre egyaránt tekintettel kell lenni (ld. a Vt. szerinti, a szolgáltatások minden költségének megtérülése érdekében alkalmazandó árpolitikát!).

A jogszabály a környezetvédelem szempontjainak a vízgazdálkodás rendjébe integrálását azzal tetézi be, hogy (a keretirányelvnek megfelelően, de a korábbi vízgazdálkodási tervezéstől eltérően) előírja a tervezési folyamatnak a környezetvédelmi eljárásokra jellemző nyilvánosságát (tájékoztató és egyeztető fórumok szervezését).

A jogszabály egyes rendelkezései egyébként csak későbbi időponttól érvényesülnek. Így pl. a terv egyes elemeit (védett területek kijelölése, víztestek kijelölése) már el kellett készíteni,

míg komplex tervet csak 2009-től kell érvényesíteni. A környezeti költségeket is kifejező árpolitikát 2010-re kell érvényesíteni.

A 220/2004. (VII. 21.) sz. kormányrendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól

Az új jogszabály – egyaránt hivatkozva a vízgazdálkodási és a környezetvédelmi törvény felhatalmazó rendelkezéseire – hatályon kívül helyezte a korábbi szabályozást (2003/2001. sz. korm. r.). A korábbi rendelet legtöbb elemét azonban átvette, s azokat újakkal egészítette ki. A szabályozás jellemező eszközei maradtak:

- a tilalmak és kötelezettségek (pl. tilalom a hígításra, új létesítményre a vízminőségi határérték meghaladása esetén, kötelezettség a szennyvíz tisztítására, önellenőrzésre, a BAT alkalmazására),
- a határértékek (területi határértékek a vízminőségre, egyedi határértékek a kibocsátásokra),
- az engedélyeztetési kötelezettség (amelynek alapja a szennyezőanyag kibocsátás),
- a hatósági felügyelet egyéb eszközei (kötelezés pl. szennyezés-csökkentésre)
- a türelmi idők (a korábbi jogszabállyal egyező időpontokkal) és
- a szankciók (csatornabírság, vízszennyezési bírság és vízvédelmi bírság).

Az egyes szennyezőanyagokat az új jogszabály is több csoportra bontja. Egyesek tekintetében a kibocsátás fokozatos megszüntetése, kevésbé veszélyes anyagokból fokozatos (határértékre) csökkentése a célkitűzés, míg a legveszélyesebbek meghatározott technológiából történő kibocsátása esetén azonnali hatályú tilalom érvényesül.

Újdonságok:

- Az irányadó kibocsátási határértékeket minden esetben az engedély tartalmazza.
- A szabályozás által elérni kívánt környezetvédelmi célkitűzés a vizek jó (jogszabályban rögzített ökológiai és kémiai paramétereknek megfelelő) állapota. A célállapot új megközelítésben történő meghatározásával, illetve a vízhasználók kötelezettségeinek

közvetlenül a célállapothoz kötésével az engedélyben a követelményeket konkrétan és objektívebben lehet előírni a korábbiaknál.

- Az engedélyezés során az egyes kibocsátási határértékeket egymásra tekintettel kell meghatározni („kombinált szabályozási módszer”).
- A hatóság szélesebb körben írhat elő az általánostól eltérő, egyedi határértéket. A kibocsátó pl. enyhébb határérték megállapítását is kérheti, ha a jogszabályban előírt, fokozatos kibocsátás-csökkentési arányt nem tudja megfelelően teljesíteni.
- Az önellenőrzési kötelezettség fennállását a hatóságnak kell megállapítania, ennek garanciális feltételeit az új jogszabály részletezi, csakúgy, mint az önellenőrzés módját (a hatóság által jóváhagyott önellenőrzési terv 5 évre, mérési kötelezettség, a mérések gyakorisága, adatközlés, stb.)

A 219/2004. (VII. 21.) sz. kormányrendelet a felszín alatti vizek védelméről

Ez a jogszabály is kettős felhatalmazás alapján született már, a korábbi (33/2000. sz.) kormányrendelet hatályon kívül helyezésével, de számos rendelkezésének (tilalmak, engedélyeztetési kötelezettség, bírság, kármentesítés) átvételével. Ennek a rendeletnek is koncepcionális újítása, hogy a szennyezés csökkentését nem csupán a jelenlegi kibocsátásokhoz képest (szubjektívan), hanem a felszín alatti vizek jó állapotához, mint objektív célállapothoz képest, annak eléréséig írja elő. Új eleme, pl., hogy

- A felszín alatti víztesteket ki kell jelölni, s azokra a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekben igénybevételi (tehát mennyiségi) határértéket kell előírni. E határértékek meghatározásakor nem csak a víz adottságaira, de a vízkivételnek az ökoszisztéma minden elemére gyakorolt hatását figyelembe kell venni (integratív szemlélet). Vízkivételek csak ennek mértékéig engedélyezhetőek (vízjogi engedély).
- Nemcsak a kármentesítés körében ír elő intézkedéseket, hanem környezeti kockázat esetére is, különösen az érzékeny területeken.

2.2 Levegővédelem

A 4/2004. (I. 13.) sz. FVM-rendelet szól a mezőgazdasági támogatások igénybevételének feltételét jelentő környezetvédelmi előírásokról

Ez a jogszabály azokra nézve kötelező, akik egyszerűsített, területalapú támogatást kívánnak igénybe venni. Rendelkezései a helyes gazdálkodási gyakorlat minden környezetvédelmi szempontjára kiterjednek (vetésforgó előírása, korlátozott állatsűrűség, meszezési tilalom, gyommentesítés, a növényvédőszer-felhasználás korlátozása és dokumentálása, stb.) de ehelyütt csak a levegővédelmi szempontot említjük. Eszerint a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzésére irányuló rendelkezések tiltják a tarlóégetést. (Megjegyezzük, hogy a tarlóégetés mellett, hogy a talajerő visszapótlását korlátozza, sok élőlény elpusztításával, s az égés rossz körülményei miatt szénmonoxid keletkezésével jár.) A rendelet szerinti jogkövetkezmény a támogatási jogosultság elvesztését jelenti. Mivel ez egyetlen olyan jogszabály, amely a kormányrendelet felhatalmazása alapján a tarlóégetés körében született, s ez is tiltja a tarlóégetést, (a kötelező védekezés körében elrendelt növényvédelmi intézkedés kivételével) az égetést a támogatás igénybevételétől függetlenül bírsággal szankcionálják a környezetvédelmi hatóságok.

A 2005. évi XV. törvény az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek kereskedelméről

A jogszabály (a kyoto-i egyezménynek, illetve az EK 2003/87. sz. irányelvének megfelelően) a kibocsátási egységet úgy definiálja, hogy az a törvény szerinti kötelezettségek teljesítésére felhasználható, egy tonna szén-dioxid (vagy azzal egyenértékű más üvegházgáz) meghatározott időn belül történő kibocsátását lehetővé tevő, forgalomképes, vagyoni értékű jog.

Az üvegházgáz (különösen a széndioxid) kibocsátással járó tevékenység (energiatermelés, üveggyártás, papírgyártás, stb.) csak a környezethasználatra vonatkozó engedély alapján folytatható. A törvény alapján ágazatonként, azon belül létesítményenként előre

meghatározzák, hogy egy-egy időszakban milyen mennyiségű kibocsátási egység osztható ki, és mennyit kell az államnak tartalékként kezelnie (Nemzeti Kiosztási Terv). A kiosztás a magyar vállalatok részére ingyenesen történik, ez az egységek 95%-át érinti. A kibocsátási egység az Európai Gazdasági Térség tagállamai, az ott lakóhellyel rendelkező bármely természetes személy, illetőleg székhellyel rendelkező jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet részére szabadon átruházható.

A 272/2004. (IX. 29.) kormányrendelet az egyes létesítmények üvegházhatású gázkibocsátásának engedélyezéséről, nyomon követéséről és jelentéséről

A rendelet szerint a törvény hatálya alá tartozó tevékenységeknek a környezetvédelmi (környezethasználati) engedély mellett a kibocsátásra külön engedéllyel kell rendelkezniük, amit az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség adja ki. A kibocsátási engedélyt az kaphatja meg, aki már rendelkezik a környezethasználatra vonatkozó engedéllyel, s az abban meghatározott feltételek teljesítésén túlmenően képes a kibocsátásokat pontosan nyomon követni, s azokról a hatóságnak jelentést tenni.

Az ózonréteget károsító anyagok szabályai a 94/2003. (VII. 2.) sz. rendeletben

A Montreáli Jegyzőkönyv (1987) végrehajtását szolgáló jogszabály egyes rendelkezési (a rendelet eredeti záró rendelkezései alapján) hatályon kívül kerültek az európai uniós csatlakozással. Emellett változtatásokat hozott ***a 269/2003. (XII. 24.) sz. kormányrendelet is.***

A jogszabály alapján megváltoztak a szabályozott anyagok előállítási, behozatali és felhasználási feltételei. Az általános tilalom alól csak az ún. kritikus alkalmazási területeken (pl. tűzoltás, állategészségügyi zárlat) érvényesülnek kivételek. Az elhasználandó berendezésekből (pl. hűtőszekrényekből) e veszélyes anyagokat ki kell vonni, be kell gyűjteni (halonbank), illetve kezelni (regenerálni, illetve ártalmatlanítani) kell, majd az így nyert tartalékból lehet a kritikus felhasználások igényeit kielégíteni (pótolni), s a maradékból (a

legveszélyesebbek kivételével) exportálni. A nem engedélyezett felhasználás szankciója továbbra is az ózonzvédelmi bírság.

2.3. Hulladékgazdálkodás

A Hgt. részletesen meghatározza, a hulladék kezelésével (hulladék gyűjtése, begyűjtése, szállítása, előkezelése, tárolása, hasznosítása, ártalmatlanítása) kapcsolatos kötelezettségeket a gyártó, a forgalmazó, a fogyasztó, a hulladék termelője, a hulladék birtokosa, a hulladék kezelője, az ingatlan tulajdonosa (birtokosa, használója), a hulladék tulajdonosa, továbbá a települési önkormányzat felé. Az alapcél nyilvánvalóan az, hogy ne maradjon a hulladék „gazdátlanul”. Mégis előfordulhat, hogy a hulladék kezelésének kötelezettsége ugyanazt a személyt többféle címen terheli, vagy ami még rosszabb, nem lehet egyértelműen eldönteni azt, hogy az adott kötelezettség kit terheli a szóba jöhető alanyok közül. A következőkben a legfontosabbakat tekintjük át ezek közül.

A gyártó kötelezettségei:

Gyártónak számít valamely termék előállítója, külföldi gyártó esetén pedig importálója.

A gyártó köteles a terméket és csomagolását – külön jogszabályban meghatározottak szerint – úgy kialakítani, valamint olyan technológia- és termékfejlesztést végrehajtani, amely az elérhető leghatékonyabb anyag- és energiafelhasználással jár, elősegíti a termék újrahasználatát, illetve hulladékká válását követően környezetkímélő kezelését, hasznosítását, ártalmatlanítását. A gyártó köteles az azonos célra szolgáló nyers- és alapanyagok, félkész termékek, az azokból készült termékek, továbbá csomagolóeszközök közül előnyben részesíteni azokat, amelyek gyártásának és felhasználásának anyag- és energiaigénye alacsonyabb, használata kevesebb hulladék keletkezésével jár, illetőleg az azokból készült termék, csomagolóeszköz tartósabb, többször használható, hulladékként kevésbé terheli a környezetet.

A gyártó köteles tájékoztatni a termék forgalmazóját és a fogyasztót a termék és csomagolása hulladékgazdálkodási szempontból lényeges tulajdonságairól, annak

elhasználódása vagy hulladékká válása esetén kezelésének lehetőségeiről (tartós, újrahasználatos, hulladékszegény, betétdíjas, stb.).

A gyártó köteles külön jogszabályban meghatározott termékekre vagy termékcsoportokra az ott megállapított arányban és feltételek mellett az általa belföldön forgalmazott termékből származó hulladékot, illetőleg a használt terméket a forgalmazótól, a fogyasztótól visszafogadni, illetőleg visszaváltani annak újrahasználata, hasznosítása vagy környezetkímélő ártalmatlanítása érdekében (lásd pl.: elemek és akkumulátorok, használt gépjárművek, elektromos és elektronikai berendezések és hulladékaik). E visszafogadási, visszaváltási kötelezettség a gyártót terhelheti saját döntése alapján is a termékéből származó hulladék, illetőleg használt termék tekintetében, ennek elősegítése érdekében önkéntes megállapodást is köthet terméke forgalmazójával. E kötelezettség teljesítését a gyártó – a környezetvédelmi hatóság által jóváhagyott megállapodás alapján – teljes egészében átruházhatja a forgalmazóra vagy egy arra feljogosított hulladékkezelőre.

A gyártó a tevékenységéből származó hulladékairól, illetve a visszavett hulladékról a hulladék birtokosának kötelezettségeinek megfelelően kell, hogy gondoskodjon. Eszerint köteles azt gyűjteni, hasznosításáról, ártalmatlanításáról – amennyiben az ehhez szükséges jogszabályi, tárgyi stb. feltételekkel rendelkezik, úgy saját maga, vagy ellenkező esetben a kezelés költségeinek megfizetése mellett egy arra feljogosított és engedéllyel rendelkező hulladékkezelőnek történő átadással – gondoskodni.

Melléklet

Magyarország környezetvédelmi rendelkezései

A jogszabály száma, címe
204/2001. (X. 26.) Korm. rendelet A csatornabírságról
203/2001. (X. 26.) Korm. rendelet A felszíni vizek minősége védelmének egyes szabályairól
193/2001. (X. 19.) Korm. rendelet Az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás részletes szabályairól
120/2001. (VI. 30.) Korm. rendelet A levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet módosításáról
98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet A veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről
78/2001. (V. 9.) Korm. rendelet A telepengedély alapján gyakorolható ipari és szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről szóló 80/1999. (VI. 11.) Korm. rendelet módosításáról
2001. évi LXXI. TÖRVÉNY A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosításáról
2001. évi LIII. TÖRVÉNY A termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény módosításáról
50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet A szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól
25/2001. (II. 14.) Korm. rendelet A környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény végrehajtásához szükséges egyes intézkedésekről szóló 113/1995. (IX. 27.) Korm. rendelet módosításáról
21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet A levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról
20/2001. (II. 14.) Korm. rendelet A környezeti hatásvizsgálatról
18/2001. (V. 23.) KÖVIM-BM-KÖM Együttes rendelet A gépkocsik környezetvédelmi felülvizsgálatáról és ellenőrzéséről
18/2001. (IV. 28.) EüM rendelet A munkavállalóknak a munka közbeni zajexpozíció okozta kockázatok elleni védelméről
17/2001. (VIII. 3.) KÖM rendelet A légszennyezettség és a helyhez kötött légszennyező források kibocsátásának vizsgálatával, ellenőrzésével, értékelésével kapcsolatos szabályokról
16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet A hulladékok jegyzékéről
14/2001. (V. 9.) KöM–EüM–FVM együttes rendelet A légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről
13/2001. (IV. 20.) EüM–KöM együttes rendelet Az egyes veszélyes anyagokkal, illetve veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes tevékenységek korlátozásáról szóló 41/2000. (XII. 20.) EüM–KöM együttes rendelet módosításáról
12/2001. (V. 4.) KöM–EüM együttes rendelet A vegyi anyagok kockázatának becsléséről és a kockázat csökkentéséről

10/2001. (IV. 19.) KöM rendelet Az egyes tevékenységek és berendezések illékony szerves vegyület kibocsátásának korlátozásáról
7/2001 (III. 9.) KöM rendelet A Környezetvédelmi alap célfeladat fejezeti kezelésű előirányzat felhasználásának, nyilvántartásának és ellenőrzésének részletes szabályairól
4/2001. (II. 23.) KöM rendelet A hulladékolajok kezelésének részletes szabályairól
2/2001. (I. 17.) Korm. rendelet A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről
1/2001(I. 24.) KöM rendelet* A hulladékok jegyzékéről * 2002. január 1-től hatályon kívül a 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet hatályba lépésével
2207/2000. (IX. 13.) Korm. határozat A Nemzeti Környezetvédelmi Program végrehajtásának 2001. és 2002. évi irányelveiről
2206/2000. (IX. 13.) Korm. határozat A klímavédelem magyarországi stratégiájáról
189/2000. (XI. 8.) Korm. rendelet A kémiai terhelési bírság alkalmazásának részletes szabályairól
2000. évi CXXXIX. törvény A fegyveres biztonsági őrségről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény
2000. évi CXXIX. törvény A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény módosításáról
2000. évi LXXII. törvény A munkavállalóknak a munkahelyi levegőszennyeződés, a zaj és rezgés által okozott foglalkozási veszélyek elleni védelméről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1977. évi 63. ülészakán elfogadott 148. számú Egyezmény kihirdetéséről
70/2000. (V. 19.) Korm. rendelet A környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény végrehajtásához szükséges egyes intézkedésekről szóló 113/1995. (IX. 27.) Korm. rendelet módosításáról
46/2000. (XII. 29.) EüM–FVM–KöM–GM együttes rendelet Egyes veszélyes anyagok és veszélyes készítmények behozatalával, illetve kivitelével összefüggő bejelentési és előzetes tájékoztatáson alapuló jóváhagyási (PIC) eljárásról
44/2000. (XII. 27.) EüM rendelet A veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól
2000. évi XLIII. törvény A hulladékgazdálkodásról
41/2000. (XII. 20.) EüM–KöM együttes rendelet Az egyes veszélyes anyagokkal, illetve veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes tevékenységek korlátozásáról
33/2000. (III. 17.) Korm. rendelet A felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról
25/2000. (IX. 30.) EüM–SzCsM együttes rendelet A munkahelyek kémiai biztonságáról
2000. évi XXV. törvény A kémiai biztonságról
10/2000. (VI. 2.) KöM–EüM–FVM–KHVM együttes rendelet A felszín alatti víz és a földtani közeg minőségi védelméhez szükséges határértékekről
224/1999. (XII. 30.) Korm. rendelet A helyi önkormányzatok szennyvízelvezetés és -tisztítás céltámogatásának igénykielégítési sorrendjéről

179/1999. (XII. 10.) Korm. rendelet A katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezéssel szőlő 1999. évi LXXIV. törvény végrehajtásáról
172/1999. (XII. 6.) Korm. rendelet A környezeti hatásvizsgálat elvégzéséhez kötött tevékenységek köréről és az ezzel kapcsolatos hatósági eljárás részletes szabályairól szőlő 152/1995. (XII. 12.) Korm. rendelet módosításáról
166/1999. (XI. 19.) Korm. rendelet A tájvédelmi szakhatósági hatáskörbe tartozó engedélyezési eljárásokról
148/1999. (X. 13.) Korm. rendelet Az országhatáron áttekintő környezeti hatások vizsgálatáról szőlő, Espooban (Finnország), 1991. február 26. napján aláírt egyezmény kihirdetéséről
1999. évi CXV. törvény Az épített környezet alakításáról és védelméről szőlő 1997. évi LXXVIII. Törvény módosításáról
1999. évi XCII. törvény A területfejlesztésről és a területrendezéséről szőlő 1996. évi XXI. törvény módosításáról
80/1999. (VI. 11.) Korm. rendelet A telepengedély alapján gyakorolható ipari és szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről
1999. évi LXXIV. törvény A katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezéssel szőlő
1999. évi LXIX. törvény A szabálysértésekről
69/1999. (V. 21.) Korm. rendelet A környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szőlő 1995. évi LVI. törvény végrehajtásához szükséges egyes intézkedésekről szőlő 113/1995. (IX. 27.) Korm. rendelet rendelet módosításáról
66/1999. (VIII. 13.) FVM rendelet Az építészeti örökség helyi védelmének szakmai szabályairól
40/1999. (VI. 23.) FVM rendelet A területrendezési, a településrendezési és az építészeti-műszaki tervtanácsokról
1999. évi LXXXIX. törvény A Nemzetközi Energia Programról szőlő, Párizsban, 1974. november 18-án kelt Egyezmény és annak Jegyzőkönyvei, valamint a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezetnek a Nemzetközi Energia Ügynökséget létrehozó C(74)203 (végső) határozatának kihirdetéséről
37/1999. (II. 26.) Korm. rendelet A közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetéséről szőlő 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet módosításáról
21/1999. (VII. 22.) KHVM-KöM együttes rendelet A vízminőségi kárelhárítással összefüggő üzemi tervek készítésének, karbantartásának és korszerűsítésének szabályairól
18/1999. (VI. 9.) KHVM rendelet A Veszélyes Áruk Nemzetközi Közúti Szállításáról szőlő Európai Megállapodás "A" és "B" Melléklete módosításának és kiegészítésének kihirdetéséről
12/1999. (XII. 25.) KöM rendelet Egyes környezetvédelmi nemzeti szabványok kötelezővé nyilvánításáról
10/1999. (VIII. 26.) KöM rendelet A Környezetvédelmi alap célfeladat fejezeti kezelésű előirányzat felhasználásának, nyilvántartásának és ellenőrzésének részletes szabályairól szőlő 2/1999. (III. 26.) KöM rendelet módosításáról
6/1999. (VII. 21.) KöM rendelet A környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szőlő 1995. évi LVI. törvény végrehajtásáról szőlő 10/1995. (IX. 28.) KTM rendelet módosításáról

6/1999. (I. 18.) Korm. rendelet A Békés Megyei Vállalkozási Övezet kijelöléséről
5/1999. (I. 18.) Korm. rendelet A Kunmadaras és Térsége Vállalkozási Övezet kijelöléséről
4/1999. (K. Ért. 4.) KöM utasítás A környezetvédelmi miniszter 4/1999. (K. Ért. 4.) KöM utasítása a Környezetvédelmi alap célfeladatok fejezeti kezelésű előirányzat kezelésének és működtetésének szabályairól
4/1999. (I. 14.) FVM-KöM-GM együttes rendelet A szakmai követelmények kiadásáról
2/1999. (III. 26.) KöM rendelet A Környezetvédelmi alap célfeladat fejezeti kezelésű előirányzat felhasználásának, nyilvántartásának és ellenőrzésének részletes szabályairól
2284/1998. (XII. 19.) Korm. határozat A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezmény aláírásáról
2283/1998. (XII. 19.) Korm. határozat A nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő légszennyezés mérséklésére irányuló 1979. évi Egyezmény Jegyzőkönyvéhez történő csatlakozásról a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyezőanyagok légköri kibocsátásának csökkentése tárgyában
178/1998. (XI. 6.) Korm. rendelet A vízgazdálkodási feladatokkal összefüggő alapadatokról
164/1998. (IX. 30) Korm. rendelet A PHARE program koordinációjáért felelős tárca nélküli miniszter feladat- és hatásköréről
158/1998. (IX. 30) Korm. rendelet A környezetvédelmi miniszter feladat- és hatásköréről
70/1998. (IV. 8.) Korm. rendelet A veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos eljárás szabályairól szóló 233/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet módosításáról
1998. évi LXIX. törvény A környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. Törvény módosításáról
42/1998. (XII. 23.) KHVM-BM együttes rendelet A közúti járművek forgalomba helyezésével és forgalomban tartásával, valamint környezetvédelmi felülvizsgálatával és ellenőrzésével kapcsolatos egyes díjakról szóló 11/1998. (IV. 17.) KHVM-BM együttes rendelet módosításáról
25/1998. (IV. 29.) IKIM rendelet Az egyes nemzeti szabványok kötelező alkalmazásáról szóló 30/1994. (XI. 8.) IKM rendelet módosításáról
18/1998. (VI. 25.) KTM rendelet A területfejlesztési koncepciók, programok és a területrendezési tervek tartalmi követelményeiről
18/1998. (IV. 3.) FM rendelet A nemzeti szabványok kötelező alkalmazásáról szóló 54/1994. (X. 19.) FM rendelet módosításáról
16/1998. (VI. 3.) KTM rendelet A településrendezési és építészeti tervpályázatok részletes szabályairól
14/1998. (V. 8.) AB határozat
11/1998. (IV. 17.) KHVM-BM együttes rendelet A közúti járművek forgalomba helyezésével és forgalomban tartásával, valamint környezetvédelmi felülvizsgálatával és ellenőrzésével kapcsolatos egyes díjakról
5/1998. (III. 11.) KHVM rendelet A területi vízgazdálkodási tanácsról
3/1998. (II. 11.) KTM rendelet A telekalakítási és építési tilalom elrendeléséről

2/1998. (XI. 27.) KöM rendelet A sztratoszférikus ózoneréteg védelméről szóló nemzetközi egyezmény végrehajtásáról szóló 22/1993. (VII. 20.) KTM rendelet módosításáról
288/1997. (XII. 29.) Korm. rendelet A környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény végrehajtásához szükséges egyes intézkedésekről szóló 113/1995. (IX. 27.) Korm. rendelet módosításáról
244/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet A veszélyes hulladékokról szóló 102/1996. (VII. 12.) Korm. rendelet módosításáról
211/1997. (XI. 26.) Korm. rendelet A környezetvédelmi felügyelőségek, valamint a nemzeti park igazgatóságok feladat- és hatásköréről, továbbá a Környezet- és Természetvédelmi Főfelügyelőségről
182/1997. (X. 17.) Korm. rendelet A műszaki termékek megfelelőségét vizsgáló, ellenőrző és tanúsító szervezetek kijelöléséről
1997. évi CLIX. törvény A fegyveres biztonsági őrségről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról
132/1997. (VII. 24.) Korm. rendelet A vízminőségi kárelhárítással összefüggő feladatokról
123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről
112/1997. (VI. 27.) Korm. rendelet A területfejlesztéssel és területrendezéssel kapcsolatos információs rendszerről és a kötelező adatközlés rendjéről
83/1997. (IX.26.) OGY határozat A Nemzeti Környezetvédelmi Programról
1997. évi LXXVIII. törvény Az épített környezet alakításáról és védelméről
50/1997. (XII. 29.) KTM rendelet A környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szó-ló 1995. évi LVI. törvény végrehajtásáról szóló 10/1995. (IX. 28.) KTM rendelet módosításáról
48/1997. (XII. 29.) KTM rendelet Az építésfelügyeleti ellenőrzési eljárásról
47/1997. (XII. 29.) KTM rendelet Az építésügyi és a műemlékvédelmi hatósági ellenőrzés részletes szakmai szabályairól
45/1997. (XII. 29.) KTM rendelet Az építészeti-műszaki tervdokumentációk tartalmi követelményeiről
43/1997. (XII. 29.) KTM rendelet Az építésügyi bírságról
40/1997. (XII. 21.) KTM rendelet Az építésügyi hatósági kötelezési eljárásról
37/1997. (XII. 8.) KTM rendelet A szennyvízbírságról szóló 3/1984. (II. 7.) OVH rendelkezés módosításáról
36/1997. (XII. 8.) KTM rendelet A környezetvédelmi felügyelőségek, valamint a nemzeti park igazgatóságok illetékességi területéről
32/1997. (XII. 20.) KHVM rendelet A gépkocsik környezetvédelmi felülvizsgálatáról és ellenőrzéséről szóló 18/1991. (XII. 18.) KHVM rendelet módosításáról
31/1997. (X. 17.) NM rendelet A veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos eljárásról szóló 233/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet végrehajtásáról rendelkező 4/1997. (II. 21.) NM rendelet módosításáról
29/1997. (VIII. 29.) KTM rendelet A környezetbarát, környezetkímélő megkülönböztető jelzés használatának feltételrendszeréről

20/1997. (VII. 18.) KTM-NM-FM-KHVM együttes rendelet A Garé község külterületén lévő hulladéklerakó és környezete talaj- és vízszennyezettségi határértékeinek megállapításáról
8/1997. (I. 22.) Korm. rendelet A közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetéséről szóló 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet módosításáról
4/1997. (II. 21.) NM rendelet A veszélyes anyagokkal és veszélyes készítményekkel kapcsolatos eljárásról szóló 233/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet végrehajtásáról
234/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet Az Országos Vízügyi Főigazgatóság, valamint a vízügyi igazgatóságok feladat- és hatásköréről
233/1996. (XII. 26.) Korm. rendelet A veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos eljárás szabályairól
2271/1996. (X. 11.) Korm. határozat A Nemzeti Környezetvédelmi Programról és a megvalósításának általános tervéről
184/1996. (XII. 11.) Korm. rendelet A területfejlesztési koncepciók és programok, valamint a területrendezési tervek egyeztetésének és elfogadásának rendjéről
102/1996. (VII. 12.) Korm. rendelet A veszélyes hulladékokról
101/1996. (VII. 12.) Korm. rendelet A veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának ellenőrzéséről és ártalmatlanításáról szóló, Bazelben, 1989. március 22. napján aláírt Egyezmény kihirdetéséről
93/1996. (VII. 4.) Korm. rendelet A környezetvédelmi megbízott alkalmazásának feltételéhez kötött környezethasználatok meghatározásáról
72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet A vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról
1996. évi LIII. törvény A természetvédelemről
1996. évi htmVII. törvény A polgári védelemről
25/1996. (VIII. 28.) NM rendelet Az egészséget nem veszélyeztető munkavégzés és munkakörülmények általános egészségügyi követelményeiről
22/1996. (XI. 29.) KHVM rendelet Az állam kizárólagos tulajdonában levő vizek és vízálléscímények jegyzékének közzétételéről
1996. évi XXI. törvény A területfejlesztésről és a területrendezésről
18/1996. (VI. 13.) KHVM rendelet A vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges kérelemről és mellékleteiről
12/1996. (VII. 4.) KTM rendelet A környezetvédelmi felülvizsgálat végzéséhez szükséges szakmai feltételekről és a feljogosítás módjáról, valamint a felülvizsgálat dokumentációjának tartalmi követelményeiről
11/1996. (VII. 4.) KTM rendelet A környezetvédelmi megbízott alkalmazási és képzési feltételeiről
9/1996. (VI. 28.) KTM rendelet A sztratoszférikus ózonréteg védelméről szóló nemzetközi egyezmény végrehajtásáról intézkedő, a 19/1994. (VI. 8.) KTM rendelettel és a 28/1994. (VIII. 12.) KTM rendelettel módosított 22/1993. (VII. 20.) KTM rendelet módosításáról
152/1995. (XII. 12.) Korm. rendelet A környezeti hatásvizsgálat elvégzéséhez kötött tevékenységek köréről és az ezzel kapcsolatos hatósági eljárás szabályairól

113/1995. (IX. 27.) Korm. rendelet A környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény végrehajtásához szükséges egyes intézkedésekről
106/1995. (IX. 8.) Korm. rendelet A felszámolási eljárás és a végelszámolás környezet- és természetvédelmi követelményeiről
1995. évi LVII. törvény A vízgazdálkodásról
1995. évi LVI. törvény A környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról
1995. évi LIII. törvény A környezet védelmének általános szabályairól
38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet A közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetésről
10/1995. (IX. 28.) KTM rendelet A környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény végrehajtásáról
9/1995. (VIII. 31.) KTM rendelet A motorbenzinek tárolásakor, szállításakor és áttöltésekor keletkező szénhidrogén-emisszió korlátozásáról
2/1995. (III. 24.) KTM rendelet A levegő tisztaságának védelméről szóló 21/1986. (VI. 2.) MT rendelet végrehajtásáról szóló 4/1986. (VI. 2.) OKTH rendelkezés módosításáról
1994. évi LV. törvény A termőföldről
32/1994. (XI. 10.) IKM rendelet Építőipari Kivitelezési Biztonsági Szabályzat kiadásáról
28/1994. (VIII. 12.) KTM rendelet A sztratoszférikus ózonréteg védelméről szóló nemzetközi egyezmény végrehajtásáról intézkedő, a 19/1994. (VI. 8.) KTM rendelettel módosított 22/1993. (VII. 20.) KTM rendelet módosításáról
19/1994. (VI. 8.) KTM rendelet A sztratoszférikus ózonréteg védelméről szóló nemzetközi egyezmény végrehajtásáról intézkedő 22/1993. (VII. 20.) KTM rendelet módosításáról
102/1993. (XII. 29.) OGY határozat A Magyar Köztársaság részéről a Rio de Janeiróban, 1992. június 13-án aláírt ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény megerősítéséről
1993. évi XLII. törvény A nemzetközi jelentőségű vadvizekről, különösen, mint a vízmadarak tartózkodási helyéről szóló, Ramsarban, 1971. február 2-án elfogadott Egyezmény, és annak 1982. december 3-án, és 1987. május 28-június 3. között elfogadott módosításáról
34/1993. (XII. 23.) KTM rendelet A csatornabírságról szóló 4/1984. (II. 7.) OVH rendelkezés módosításáról
33/1993. (XII. 23.) KTM rendelet A szennyvízbírságról szóló 3/1984. (II. 7.) OVH rendelkezés módosításáról
22/1993. (VII. 20.) KTM rendelet A sztratoszférikus ózonréteg védelméről szóló nemzetközi egyezmény végrehajtásáról
18/1991. (XII. 18.) KHVM rendelet A gépkocsik környezetvédelmi felülvizsgálatáról és ellenőrzéséről
11/1991. (V. 16.) KTM rendelet A hulladékégetés technológiai kibocsátási határértékeinek és az azok alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról
35/1990. (II. 28.) MT rendelet Az ózonréteget lebontó anyagokról szóló, Montreálban 1987. szeptember 16-án aláírt jegyzőkönyv kihirdetéséről

31/1990. (II. 16.) MT rendelet A sztratoszferikus ózonréteg védelméről szóló, Bécsben 1985. március 22. napján aláírt egyezmény kihirdetéséről
12/1990. (V. 23.) KVM rendelet A zaj- és rezgésbírásról szóló 2/1983. (v. 25.) OKTH rendelkezés módosításáról
7/1990. (VI. 18.) KöM rendelet A levegőtisztaság-védelmi szempontból kiemelten védett kategóriába sorolt területekről szóló 3/1988. (VI. 10.) KVM rendelet kiegészítéséről
5/1990. (XII. 6.) NM rendelet A légszennyező anyagokról, a levegőminőségi határértékekről és a légszennyezettség méréséről
3/1988. (V. 10.) KVM rendelet A levegőtisztaság-védelmi szempontból kiemelten védett területekről
21/1986. (VI. 2.) MT rendelet A levegő tisztaságának védelméről
4/1986. (VI. 2.) OKTH rendelkezés A levegő tisztaságának védelméről szóló 21/1986. (VI. 2.) Mt rendelet végrehajtásáról
4/1984. (I. 23.) EüM rendelet A zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról
4/1984. (II. 7.) OVH RENDELKEZÉS Acsatornabírágról
3/1984. (II. 7.) OVH RENDELKEZÉS A szennyvízbírágról
12/1983. (V. 12.) MT rendelet A zaj- és rezgésvédelemről
2/1983. (V. 25.) OKTH rendelkezés A zaj- és rezgésbírásról
4/1981. (IV. 4.) OVH rendelkezés Az Országos Vízgazdálkodási Szabályzat kiadásáról

Felhasznált irodalom

Kiegészítések a "Környezetjog" c. jegyzethez, különös tekintettel a 2003 ősze óta megjelent jogszabályokra, Miskolci Egyetem jegyzete 2005. december

Közösségi környezetvédelmi szabályozás Románia szemszögéből, Székely János mesterdolgozat Babes-Bolyai Tudományegyetem Mikó Imre Jog- és Közgazdaságtudományi Szakkollegium, 2008 Kolozsvár

Varga Annamária (2006): A környezeti szabályozás gazdasági eszközei Romániában, Babes Bolyai Tudományegyetem Mikó Imre Jog- és Közgazdaságtudományi Szakkollegium, Kolozsvár.

Bánda Gyula: Környezetjog, Osiris Kiadó, Budapest 2002

Belanka Cs, Duray B, Hardi T, Mezei I, Nagy I, Pánovics A. (2010): Environmental Policy and the Institutional System of Environment Protection in the Carpathian Basin (Duray B, Mezei I, Nagy I, Pánovics A. Szerk.) Pécs: Centre for Regional Studies of the Hungarian Academy of Sciences, 2010. 38 p. (Discussion Papers; 79.)

Duray B. (2008): Románia környezetpolitikája, In: Fodor I, Suvák A (szerk.) A fenntartható fejlődés és a megújuló természeti erőforrások környezetvédelmi összefüggései a Kárpát-medencében: konferenciakötet Konferencia helye, ideje: Pécs, Magyarország, 2008.11.10-2008.11.11. Pécs: MTA Regionális Kutatások Központja, 2008. pp. 339-348.

Daniela Marinescu: Tratat de dreptul mediului, Editura ALL BECK, Bucuresti 2003. Legea protectiei mediului nr. 137/1995

O.U.G. nr. Nr. 195/2005 privind protectia mediului

H.G nr 1076/2004 privind proceduar de realizare a evaluarii de mediu pt planuri si programe

O.U.G. nr. 243/2000 privind protectia atmosferei

O.U.G. nr. 236/2000 privind regimul ariilor natural protejate... Legea apelor nr. 107/1996

O.U.G. nr. 34/2002 privind prevenirea, reducerea si controlul integrat al poluarii

O.U.G. nr. 78/2000 privind regimul deseurilor

Legea nr. 73/2000 privind Fondul pentru mediu – republicare

H.G. nr.1057/2001 privind regimul bateriilor si acumulatorilor care contin substante periculoase

Legea nr. 360/septembrie 2003 privind regimul substantelor si preparatelor chimice periculoase

H.G. nr. 1300/2002 privind notificarea substantelor chimice

LEGE nr. 655 / 2001 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 243/2000

privind protecția atmosferei

OUG nr. 243/2000 privind protecția atmosferei

O.U.G. nr. 195/22.12.2005 privind protecția mediului

H.G. nr. 1076/2004 privind Procedura de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe O.U.G. nr. 152/10.11.2005 privind prevenirea și controlul integrat al poluării

Ordinul nr. 818/2003 pentru aprobarea Procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu

Ordinul nr. 860/2002 pentru aprobarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu

H.G. nr. 918/2002 privind stabilirea Procedurii cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice sau private supuse acestei proceduri

O.U.G. nr. 78/2000 privind regimul deșeurilor aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 426/2001

H.G. nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor

H.G. nr. 128/2002 privind incinerarea deșeurilor

Jogszabályok

70/157/EGK irányelv - CELEX sz. 01970L0157 – HL L 24 1970 febr. 23

70/220/EGK irányelv - CELEX sz. 01970L0220 – HL L 76. sz. 1970. ápr. 6.

Az Európai Unióról Szóló Szerződés és az Európai Közösséget Létrehozó Szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata, magyar nyelven – HL C 321 E/1, 2006. 12. 29.

Lisaboni Szerződés - HL C 306/42 – magyar változat

1600/2002/EK határozat - CELEX sz. 32002D1600 – magyar nyelvű változat – HL L 242/1 2002. 09.10.

2006/12/EK Irányelv - HL L 119/9 – angol változat – 2006. 04. 27. - „A hulladékokról szóló irányelv”

IP/08/705 sz. sajtóközlemény - <http://europa.eu/rapid/>

Az Európai Unió Alapjogi Chartája - HL C 310, 47. kötet, 2007 december 16. - angol nyelvű változat

Románia csatlakozási szerződése - HL L 157, 48. kötet, 2005 június 21. - angol nyelvű változat

A Tanács és Parlament 94/63/EK irányelve - CCELEX sz. 31994L0063 – HL L 365/24 – 1994.

12.31. - magyar változat - „Az illékony szerves vegyületeknek (VOC) a benzin tárolásából és tárolótelepekről töltőállomások részére történő elosztásából származó kibocsátása csökkentéséről szóló Irányelv”

Tanács és Parlament 1882/2003-as számú rendelete - CELEX sz. 32003R1882 – HL L 284 –

2033.10. 31. - angol változat

Románia Adó-Törvénykönyve - 2003. évi 571. sz Tv

343/2006-os Törvény - Románia Hivatalos Közlönye 662. sz/01. 08. 2006 110/2006-os
Sürgősségi Kormányrendelet által

96/62/EK Irányelv - CELEX sz. 31996L0062 – HL L 296/55 – magyar nyelvű változat - „a környezeti levegő minőségének vizsgálatáról és ellenőrzéséről szóló Irányelv.”

Tervezet Tanácsi Irányelv kibocsátására, COM (2005) 261 final - 2005/0130 (CNS), Brüsszel
2005. 05. 07. - angol változat

98/69/EK irányelv - HL L 350 – 1998. 12. 28.

IP/05/1279 sz. sajtóközlemény <http://europa.eu/rapid/> IP/06/918 sz. sajtóközlemény
<http://europa.eu/rapid/> IP/06/485 sz. sajtóközlemény <http://europa.eu/rapid/>

HotNews hírportál - <http://www.hotnews.ro/stiri-politic-2774676-calin-popescu-tariceanu-scopultaxe-prima-inmatriculare-este-curatarea-aerului-marile-orase.htm>

259/93/EGK Tanácsi Rendelet - CELEX sz. 31993R0259 – HL L 30/1, 15/2-es kötet , 1993. 06.

02. -magyar nyelvű változat – Rendelet az Európai Közösségen belüli, az oda irányuló és az onnan kifelé történő hulladékszállítás felügyeletéről és ellenőrzéséről

2557/2001/EK Tanácsi rendelet - CELEX sz. 32001R2557 - HL L 349 2001. 12. 31. - magyar nyelvű változat, mellyel közösen egységes szerkezetbe foglalásra került (csupán dokumentációs célokkal) a 01993R0259 CELEX szám alatt.

Euroactiv.ro Hírportál - http://www.euractiv.ro/uniunea-europeana/articles%7CdisplayArticle/articleID_10391/Romania-nu-vrea-sa-primeasca-deseurile-din-Italia.html
75/442/EGK Rendelet - CELEX sz. 01975L0442-20031120 a legutóbbi konszolidált magyar változat, eredetileg megjelent HL L 194 – 1975. 07. 25., 39. old. - eredeti szövegezés nyelvén;

A hulladékokról szóló tanácsi rendelet 91/156/EGK Rendelet - HL L 78 1991. 03. 26. - 32. old.
- angol nyelvű változat 94/62/EK Parlament és Tanács Irányelve - CELEX sz. 31994L0062 HL L 365 1994. 12. 31. 10. old., utolsó konszolidált verzió CELEX száma 01994L0062-